

leefdevolle, vrome mensen, die hem het leven vaak zoo bitter maakten. Dat is historie.

Als wij zoo van den zondigen mensch uitgaan, ja, dan verliezen wij het gezicht ook op de ware, zichtbare kerk. Die kerk is er en die blijft er. Zij was er in Abrahams tent. Zij zal er zijn op den jongsten dag als geen mensch haar bijna meer kan zien.

En daarom is het zoo verschrikkelijk, als wij nu door menschen, die het beter moesten weten, hooren babbelen: ik zie die ware kerk niet, want overal zijn geloovigen; en voorts: aan de hemelpoort zal ons niet worden gevraagd, tot welke kerk wij hebben behoord. Ja, die bescheiden lieden weten zelfs, wat aan de hemelpoort zal worden gevraagd, maar zij weten niet, wat zij hier beneden behoorden te verstaan.

En zullen wij bepalen, waar de geloovigen zijn? Of gaan, waar een geloovige heen kan verdwalen? Wij zouden bij de poort der hel kunnen komen. Ik weet niet, waar een geloovige zooal terecht kan komen. Ik weet alleen waar Christus Zijn volk vergadert, en onder Zijn ambten stelt. Want dat zegt mij het Woord Gods en dat zegt mij de belijdenis der vaders.

Dr Dengerling zegt in zijn proefschrift: principiele verschillpunten, gelijk zij zich bij Roomschen, Lutherischen, Gereformeerden openbaren, en die tot verschillende kerkformaties hebben geleid, die in meerdere of mindere mate scherp tegenover elkander staan, zijn inderdaad alle een verschuiving der institutionele kerk te beklaagen, hetgeen alle waarachtige christenen tot schuldbelijdenis en boete moet uitdrijven, wij iedere schuld der kerk onze eigen schuld is.

Hier wordt alles weer in de mist gezet, ook al volgt er op, dat wij geen herstel moeten begeeren in strijd met de „godelijke structuur van het institutioneel kerkverband”.

Want hier wordt gezegd, dat de zichtbare kerk verscheurd is. Dat is al eerst tegen ons belijden: ik geloof een heilige, algemeene, christelijke kerk. Dat is de zichtbare kerk. Daar staat niet: ik geloof een verscheurde kerk. Moeten wij over alle scheur onze schuld belijden? Als ik aan een verkeerde valsche kerk vast zat, moet ik den Koning der kerk heel mijn leven dankzeggen, als Hij mij door Zijn genade daarvan heeft losgescheurd. En als men mij uitwerpt, omdat ik mij niet binden wil aan menselijke vindingen, moet ik dan schuld belijden over die scheur, die anderen werkten?

Zijn onze vaders zóó gekomen tot den Paus? Laat ons samen schuld belijden? Zijn die vaders in Dordrecht zoo gegaan tot de Remonstranten: kom, wij hebben beiden schuld, enz.?

Als zij dit hadden gedaan, zaten wij nog onder Rome en wie zal zeggen, waaronder nog meer, want dan had de Revolutie eeuwen eerder haar kans gehad. Zeker — zij konden zeggen: wij stonden ook schuldig in de afdwaling. Maar niet in hun wederkeer. Wie staat schuldig? De bezwaarde, die in de synodocratische kerk blijft, en niet die zich vrijmaakte; de ongehoorzame, niet de gehoorzame.

Ik mag geen schuld belijden voor mijn gehoorzame daad. Alleen in zooverre als ik zal moeten zeggen: ik ben nog niet gehoorzaam genoeg. Wie het anders zegt, keert zich tegen het werk van den Koning der kerk. Die uit het diensthuis uitleidt en weer zet in de heerlijke vrijheid der kinderen Gods. In Zijn zichtbare, ware kerk. Het is de zaak der kerk van Christus, waarvoor wij moeten staan. Niet onze zaak. En ik maak mij sterk, dat velen, die zoo slordig omgaan met de zaak der kerk, dat zij zeggen: praat maar, ook zonder dat de feiten eerst worden, vastgelegd, er niet aan zouden denken op diezelfde slordige manier hun eigen zaak te tracteren.

Met hartelijke groeten en heilbode, Uw toegenegen
MARNIX.

P.S. Van de vrienden-studenten afd. S.S.R. Utrecht ontvang ik een schrijven, dat ik gaarne de plaats van den volgende brief zal geven.

KERKNIEUWS

Tweetalte:
Apeldoorn, J. C. Janse te Rijswijk en H. Vogel te Amsterdam-Z.

Kampen, E. Th. v. d. Born te Amersfoort en J. C. Janse te Rijswijk.

Beroepente:
Wetsinge-Sauwerd, Minnertsgra-Oude Bildtzijs, Cand. E. Koop te Delfzijl.

Apeldoorn, H. Vogel te Amsterdam-Z.

Bedankt voor:
Zuidlaan, P. Lok te Zaamslag (nadere beslissing).

— INTREDE CAND. A. H. ALGRA. Na bevestiging door de G. Hagens van Hillegersberg deed cand. A. H. Algra, gekomen van Huizum, intrede te Waardhuizen.

— INTREDE DR. J. BOS JR. Dr. J. Bos Jr te Veendam hoopt D.V. Zondag 23 Jan. a.s. intrede te doen in Daarlevan, na bevestiging in den morgendienst door Dr. R. Brands te Berghelheim.

— MARUM. Door de Geref. Kerk te Marum is van den heer Maring van Niebert aangekocht de woning met schuur te Marum, bewoond door burgemeester Jhr Mr J. W. Alberda van Ekenstein. Het ligt in de bedoeling de schuur in te richten tot kerkgebouw, terwijl de woning t.z.t. zal worden bestemd voor pastorie voor den predikant.

— EEN KERKBLAD VOOR HET ZUIDEN. Nu „Ons Kerkblad”, het wekelijksch orgaan van de Geref. Kerken in de provincies Noord-Brabant en Limburg, heeft opgehouden te bestaan, zal getracht worden met Zeeland gemeenschappelijk met een orgaan uit te komen. Het ligt in de bedoeling, dat het blad gedrukt wordt bij de fa. Littooy te Terneuzen. De redactie zal gevoerd worden door Dr. D. Zemel te Axel en Dr. H. Veltman te 's-Hertogenbosch.

— SAMENSPEKING. De classis Rotterdam heeft op een schrijven van de classis Barendrecht van de Synod. Kerken het volgende geantwoord:

Uw vraag om contact op te nemen en bij een eventuele samenspreking als leidraad te nemen de conclusies 4—6 van de gehouden bijeenkomst te Oosterbeek, is voor onze vergadering onaanvaardbaar.

Immers, de classis acht de eerste voorwaarde te zijn om tot samenspreking te kunnen komen, dat Uw vergadering in bondige besluiten zich vrijmaakt van de binding aan valsche leerbesluiten en andere daden van kerk-scheuring.

Zoodra Uw vergadering in deze betering des levens zal hebben beloofd en bewezen, zal onze vergadering de Uwe kunnen, en om 's Heeren wille moeten en derhalve gaarne willen aanhooren.

In dat geval kan Uw vergadering via een onzer kerken met een desbetreffend verzoek zich richten tot de vergadering van de classis Rotterdam van de Gereformeerde Kerken in Nederland.

— PERSONALIA OVER 1948. Overleden: Prof. Dr. S. Grelidanus, Hoogleraar aan de Theol. Hoogeschool te Kampen: oud 77 jaar.

Met emeritaat gegaan: Dr. K. Holwerda te Houwerzijl. Candidaten, die in 1948 een beroep aannamen: R. te Velde te Stadskanaal naar Zalk; H. J. de Vries te Zuidhorn naar Eindhoven; D. Los te Kampen naar Smilde-Diever; B. van Riet te Goes naar Pieterburen; W. Boessenkool te Hollandscheveld naar Middelstum; A. H. Algra te Huizum (Fr.) naar Waardhuizen; H. Scholte te Assen naar Nieuwleusen-De Hulst; K. de Hoop te Groningen naar Bruchterveld; H. Eenhoorn te Rotterdam naar Rozenburg.

— AMBTSTJUBILEA IN 1949. 25 jaar: Dr. H. Strating, 's-Gravenhage — 6 Januari; Dr. J. Schelhaas Jzn., Roode-schoot — 13 Jan.; Dr. K. Holwerda, em. pred. te Houwerzijl — 30 Maart; Dr. G. Staal, em. pred. te Drachten — 30 Nov.

35 jaar: Prof. Dr. K. Schilder, Kampen — 21 Juni. 50 jaar: Dr. C. Diemer, em. pred. te 's-Gravenhage — 29 Mei.

De HEERE verblijdde ons door de geboorte van een dochter
WILLEMINA PETRONELLA.
Mr S. BOSMA.
E. BOSMA-BOERMAN.
Amsterdam-Z., 27 Dec. 1948.
Anthonie van Dijkstraat 11.

ENSCHEDÉ (1e klas).

Door benoeming van één onzer leerkrachten tot Hoofd, wordt aan de School met de Bijbel te Enschedé zo spoedig mogelijk gevraagd

een ONDERWIJZER

voor vaste aanstelling. Sollicitanten moeten instemmen met de Drie Formulieren van Enigheid. Brieven met volledige inlichtingen te richten vóór 15 Januari e.k. aan het Hoofd der School, JOH. POL, Olie-molensingel 93 te Enschedé of aan de voorzitter Dr. H. MEULINK, te Veidkampstraat 1 te Enschedé.

Copieerinstelling
„ECCLESIA”

Kon. Emmakade 194
DEN HAAG
Telefoon 39.84.92

vervaardigt Uw
Gestencilde Kerkbladen
Vraagt proefnummers en prijs.

Adverteert in dit blad

De „AANVULLENDE BRANDPOLIS”
van
De „ASSUMI” van 1896, 's-Gravenhage
Vooraanstaande juristen en economen zeggen:
„even nuttig en even noodzakelijk
als de gewone Brandpolis”
Ook voor kerken, scholen en stichtingen.

Zojuist verscheen:
**ORANJE
IN BALLINGSCHAP**
1795—1813

door
H. ALGRA
MET 22 ZELDZAME
ILLUSTRATIES OP
KUNSTDRUKPAPIER

De auteur is een bekend historicus. In dit werk vertelt hij op zeer onderhoudende wijze van de ballingschap der Oranjes tijdens de Franse overheersing. Veel interessante historische bijzonderheden heeft hij ontdekt en deze geeft hij op boeiende wijze door. Men krijgt uit dit boek een duidelijk beeld van die belangrijke periode uit onze vaderlandse geschiedenis, omdat niet alleen het leven der Oranjes buitenslands, maar ook de werking van allerlei politieke invloeden in die tijd hier met kennis van zaken wordt beschreven. Het is een belangrijk historisch werk, populair in de goede zin van het woord. De illustrering van het boek met zeldzame en merkwaardige platen en portretten werd verzorgd door D. Wijnbeek.

PRIS GEBONDEN f 3.50
Verkrijgbaar bij de
Boekhandel

Uitgave J. H. KOK N.V., Kampen



geeft, onder redactie van de heer P. JONGELING te Groningen (voormalig hoofdredacteur van de „N. Prov. Groninger Courant”), voor ieder gereformeerd gezin, onmisbare artikelen; binnen- en buitenlandse overzichten en het voornaamste binnen- en buitenlands nieuws. Uitvoerende commentaren in het zuivere licht van Schrift en Belijdenis. Verschijnt Zaterdags met acht- en Woensdags met vier pagina's, à f 3.— per kwartaal. Adm.-adres: Postbus 5018, Rotterdam-Zuid.

WIJ ZIJN LEVERANCIERS
van

**Avondmaalserviezen
en
Doopvonten**

in ZILVER
en in
GERO-TIN

(Gero-tin is zuiver tin en daarom duurzaam)

Vraagt vrijblijvend prijsopgaaf.
L. GEUSEBROEK & ZOON
JUWELIERS,
WEIMARSTRAAT 303—305,
Telefoon 337822, DEN HAAG.

Welke broeder of zuster kan jong zakenman helpen aan
f 12.000.—
voor de tijd van 4 jaar. Genegen een goede rente te betalen. Brieven onder No. 415, Bureau „De Reformatie” te Goes.

Boekbinderij VAN KUIJK

Voor al Uw Bindwerk.
Reformatie . . . f 3.—
Catechismus . . . f 2.—
Zalmstraat 1 - Scheveningen

Op kleine tuinderij is tegen Februari plaats voor
EEN JONGEN
van 16 à 17 jaar (intern). Brieven aan J. v. d. LUGT, Noord-eindscheweg 60, Delfgouw, Post Delft.

ANTIQUITEITEN

zoals Tegels, Meubelen, Tin- en Koperwerk, Doe-ken, enz., koopt en verkoopt
Kunsthandel OUD-HOLLAND,
eig. J. van Dijk, ROTTERDAM,
Claes de Vrieselaan 80 a,
Telefoon 36466.

Wat abonnees zeggen over de R.B.-Serie:

Onze abonnees zijn tevreden met de boeken die in de R.B.-Serie uitkomen. Hier geven wij een citaat uit de vele reacties:

„In dank heb ik het boek van Rudolf van Reest „Van Kust tot Kust” ontvangen en meteen uitgelezen. Ik heb verbaasd gestaan, dat zó'n boek, in zó'n uitvoering, voor zó'n lage prijs verkocht kan worden. Daarom dank ik U hartelijk, dat U door 't uitgeven van deze bibliotheek het geestelijk leven van ons gereformeerde volk wilt verdiepen, en dit ook metterdaad toont. Want ook dit boek was weer een prachtboek, zowel wat betreft de inhoud als de uitvoering. De R.B.-Serie heb ik bij al m'n kennissen aanbevolen en 't eerste resultaat heb ik U onlangs gestuurd...” (w.g. v. G. te E.)

Inderdaad er zijn er velen, die verbaasd staan, dat dit kan tegen zó'n lage prijs. Het is dan ook alleen maar mogelijk door een groote oplage. Ieder moet meehelpen wil het op den duur ook kunnen. En het is ook zóér gemakkelijk een abonnee aan te brengen. We krijgen brieven van abonnees, die vertellen, dat ze met geringe moeite twee of drie abonnees gewonnen hebben. Zijt gij al abonnee? Zoo niet, schrijf vandaag nog en ge ontvangt de beide verschenen boeken: „Om Woord en Kerk”, door Prof. K. Schilder en „Van Kust tot Kust”, door Rudolf van Reest per keerende post. U betaalt f 2.50 per boek, voor werken die los in den handel het dubbele kosten. Laat u inschrijven bij uw boekhandelaar of rechtstreeks bij de uitgever:

Oosterbaan & Le Cointre N.V. - Goes
Giro 36000